

REDACTIA
Arad, Dealul Ferencz-utca nr. 50.

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . . . 10 .
pe 1/4 an . . . . . 5 .
pe o luna . . . . . 2 .
N-rit de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
Arad, Dealul Ferencz-utca nr. 50

INSERTIILE:
de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și oșmit 502

Scrisorile nefrancațe nu se primesc

Bat în retragere.

Faza nouă în care a intrat criza, prin chemarea la palat a contelui Tisza István și Perczel Dezső, se prezintă într-o apariție foarte curioasă. De unde ne așteptam ca șovinistii de toate nuanțele să facă taraboiu grozav în fața noii combinații a unui ministru Tisza, vedem altceva: o apreciere resemnată dar blândă a situației; voinicoșii de ieri s'au făcut blânzi, nu mai vorbesc de revoluție ci ofer iei înșiși buna pace pentru care nici nu pun vre-un preț exagerat: să-și mai cunțe odată de Tisza István și de politica de »mână tare« a acestuia.

Acuma le trece prin minte că există o comisie de nouă, exmisă din sinul partidului liberal cu îndrumarea să formuleze programul militar al partidului liberal. Va să zică în a 4-a lună a stării de ex-lex s'a trezit partidul dela putere, că nici măcar program n'are în chestiunile militare, cari au provocat aceasta formală stare de anarhie în țară. Dar până aci n'au avut nevoie de program, de idei precise, tocmai partidul care are executiva puterii?

Faza aceasta a crizei, aruncă o lumină cu desăvârșire clară asupra revoluției parlamentare din Budapesta. Iasă în relief cu evidență conjurația formală a bărbaților conducători ai politicii maghiare în contra Măteșăii Sale, spre a-și stoarce concesiuni naționale maghiare în armată. Cu excepția a două trei toți o apă au fost, nici o deosebire între Barabás și Apponyi, ba nu putem scoate din comunicarea aceasta de scopuri nici pe populari, cari asemenea priveau cu o bunăvoință pasivă desfășurarea lucrurilor.

Ceea-ce a urmat o știm. Ordinul dela Clopy a căzut ca o bombă între Maghiari. I-a durut însă, dar nu i-a speriat. Dar reparațiunea ce în primele zile o solicitau cu amenințări, n'a urmat, ci din contră ce a urmat a fost tocmai afirmarea din nou a celor expuse în ordinul dela Clopy. Atitudinea aceasta hotărâtă a monarhului, i-a sfătuit apoi să-și formuleze în fine un program militar, care să exprime voința — Monarhului.

Bat deci în retragere voinicoșii din Budapesta, și este numai chestie de zile să vedem o nouă depunere a armelor cari, — de astădată mai cuminte — nici n'au fost măcar trase, dar în fine . . . puteau să fie, însă . . . norocul că Kossuth și Barabás n'au voit să facă revoluție.

Ei au calmat mereu spiritele, îndemnând populația să fie pașnică și nu se lase răpită de marea însuflețire națională.

Că apoi ce a fost aceasta însuflețire se va vedea zilele următoare, când după-ce i-se va scutura tot lustrul va rămânea ceea-ce în realitate a fost din început: o bufonie admirabilă.

O concesie suntem însă dator să le-o facem domnilor Maghiari: nu ei sunt de vină că sfârșitul e acesta. Și nu ne îndoim că li-se va face recunoașterea aceasta și din partea Vienei, dar înveța-va Viena oare din aceasta nouă dovadă — nu știm? Acum în momentul când aruncă armele pe cari

au pus mâna, recunosc și ei că s'au înșelat în calcul, credeau că vor putea speria pe Adversar, și nu va fi nevoie d'a usa de ele; mâne însă nu vor mai fi atât de neprecuții, vor alege cu mai multă prudență momentul.

Acesta este rostul baterii în retragere ce se observă deja pe toată linia. Nu va veni deci politica »mânei tari«, căci eroii aspirațiilor naționale își vor muia încă din vreme șira spinării. Căci totuși e problematic pentru mandate să încerci chiar și o alegere cu »națiunea« în care ai sufocat o revoluție. Va intra deci status-quo-ul dorit și de cercurile din Viena și lucrurile vor merge mai departe, ca și în trecut până la o altă — revedere!

Amestecul lui Lueger. Presa maghiară își dă încă și acum silința să demonstreze cu noi în contra lui Lueger care a făcut apel către naționalitățile din Ungaria să se ralieze în contra aberațiilor maghiare. Toate ziarele ce ne-au sosit azi, înregistrează cu multă satisfacție un articol apărut în sârbescul »Narodnost« ziar subvenționat de guvernul unguresc, care respinge »cu energie« amestecul lui Lueger. Reeditează apoi din nou știrea, pe care dealtfel am redus-o la adevărata ei valoare: că dl Oncu a perhoroscat asemenea vorbirea din zilele trecute alui Lueger. Nu pentru a repeta desmințirea din numărul nostru trecut, că dl Oncu să ține absolut la o parte de politica militantă, ci pentru a le tăia șovinistilor prilejul bun de a demonstra cu noi în contra primarului Vienei, declarăm că în cercurile politice române nu s'a făcut obiect de discuție niciări vorbirea lui Lueger din care de altfel nu transpiră de cât bună voință pentru noi și la care n'avem nevoie să ne stilizeze presa maghiară — un eventual răspuns — ce ar fi să dăm.

Cât pentru fraza »amestecului străin« cum se evalitică vorbirea lui Lueger, întrebăm: dar alianța voastră cu Kiofács n'a fost amestec străin? Atunci ați iubit șovinistilor!

Criza țării.

Eri Tisza era de considerat de stăpânul situației, astăzi iarăși nu mai e vorba de el, ci de Lukács, care cu concursul lui Apponyi va încerca — cum se susține — să resolve în mod pașnic și constituțional criza gravă a țării. Schimbarea asta în politică s'a întâmplat în urma audienței lui Tisza și Perczel, cari ambii au propus M. Sale să mai facă o nouă încercare cu Lukács.

Tisza la M. Sa.

Se vorbește anume, că dorința coroanei era, ca Tisza să primească formarea cabinetului și să facă ordine cu ori-ce preț. Tisza însă ar fi declarat că persoana sa e mai puțin potrivită, căci designarea lui ar pricinui numai încucături noi, și ar contribui poate și la disoluția completă a partidului liberal. Crede că un bărbat mai puțin pronunțat va putea lucra cu mai mari șanșe de reușită și ar fi primit și din partea opoziției cu mai multă bunăvoință.

M. Sa după espunerile aste, l-a întrebat verde, pe cine îl consideră de cel mai potrivit d'a forma cabinet. Tisza fără șovăire l-a recomandat pe Lukács.

Héderváry la M. Sa.

Contele Kuen-Héderváry d'asemeni a fost primit eri în audiență de o

oră. Despre această audiență aproape nimic n'a străbătut în publicitate. Héderváry a declarat însă unui redactor:

— Și mâne voi sta aici. Mâne va fi primit în audiență Lukács László. Că va primi oare Lukács formarea cabinetului nu atîrnă de sentimente personale. De altminteri criza se va sfîrși săptămîna asta. Ori cât de negrii ar fi norii, tot mai lasă loc să străbată și o rază mai caldă.

Audiența lui Lukács.

Din declarația lui Héderváry lumea politică a conchis, că și fostul-președinte pe Lukács l-a recomandat de urmașul său. Lukács a și plecat eri la Viena, unde azi va fi primit în audiență. Stăruința prietenilor săi l-a înduplecat să primească eventuala însărcinare d'a forma noul cabinet. Credința partidului liberal e, că Lukács va reuși să impace situația mai ales că va aduce concesiuni importante. La pasul asta M. Sa s'ar fi decis în urma espunerilor contelui Tisza.

Concursul lui Apponyi.

Foia opozițională »M—g« în numărul său de ieri seara aduce știrea că M. Sa s'ar fi hotărît să apeleze la concursul lui Apponyi, căruia — cum se știe — Lukács deja la plecarea sa la Viena i-ar fi oferit un portofoliu. »M—g« descrie antecedentele acestei hotăriri în chipul următor:

Sâmbătă sara a fost masă de gală la M. Sa. Politicianii adunați au ajuns în cursul discuțiilor la convingerea, că spre a putea rezolva criza e neapărat de lipsă concursul lui Apponyi, fără de care nu poate fi vorba de o aplanare pașnică. M. Sa a dat expresie nădejdi sale, că Apponyi — cu considerare la situația critică a țării — va primi să conlucreze la restabilirea păcii. Un dignitar al curții a și primit sarcina de a se pune în contact cu Apponyi, căruia i-va declara, că e dorința M. Sale, ca să dea mână de ajutor la rezolvarea crizei. Se mai vorbește că M. Sa e hotărît să pună capăt crizei, căci ar dori ca pe Sâmbătă, când va sosi la Viena Leopold, regele Belgiei, cabinetul să fie deja constituit.

Combinații.

Dispoziția generală a partidelor politice e foarte optimistă. Atât liberalii, cât și opoziționalii cred sosită deslegarea. Mai ales opoziționalii se bucură, că contele Tisza n'a primit mandat d'a forma cabinet. În clubul liberal viețea e foarte agitată și combinațiile privitoare la membrii noului cabinet curg gârlă.

Cum însă nu e cu neputință ca Lukács să nu primească formarea cabinetului, se fac deja combinații pentru eventualitatea asta. Insuși Lukács crede, că M. Sa pe urma urmelor tot pe Tisza are să-l însărcineze cu formarea cabinetului, care aseară din nou a declarat în club, că M. Sa are dreptul d'a disolva dieta și în ex-lex. Tisza de altminteri a declarat și aceea, că dacă lui Lukács nu i-ar succede să formeze cabinet, el primește formarea cabinetului.

Din toate aceste declarații se vede dară că chemarea lui Lukács la Viena e numai o încercare constituțională d'a

îndupleca opoziția la pace. . . Nereușita lui are să fie o justificare a politicii energice a contelui Tisza.

DIN ROMÂNIA

Inchiderea congresului de științe. Secțiunea științelor sociale și-a terminat Joi lucrările prin următoarele comunicări: dl St. Petică: Industria mare în România; dl Dr. Urbeanu; Alcoolismul; dl I. P. Florantin: O reformă metodologică

Membrii congresului s'au întrunit după amiază, în secțiuni unite, în sala Senatului, sub președinția dlui prof. Dr. Istrati. Dl președinte comunică congresului telegrama primită din partea M. S. Regelui în următoarea cuprindere:

Castelul Peleş. »Am primit cu vie multumire știrea despre deschiderea congresului pentru înaintarea și răspândirea științelor. Mulțumesc călduros tuturor membrilor congresului pentru devotamentul și iubirea ce ne arată și cu acest prilej.

Voi urmări de aproape cu plăcere lucrările acestei asociații științifice, menită a răspândi tot mai multă lumină, și vă urez deplin succes în frumoasa și mult folositoare d-voastră întreprindere«.

Carol. Citirea telegramei Suveranului a fost ascultată în picioare și primită cu aclamațiuni pentru Majestatea Sa.

După aceea, dl președinte dă citire mai multor alte telegrame venite dela diferite persoane cari n'au putut asista, din diferite împrejurări, la acest congres.

Se primește demisia dlui prof. Dr. I. Felix din demnitatea de președinte; în schimb congresul îl aclamă președinte de onoare.

Se pune la vot statutele Asociației pentru înaintarea și răspândirea științelor și se primesc nemodificate.

Se alege birourul viitorului congres din 1904, compus din d-nii Elie Radu, președinte; Al. Locusteanu, vice-președinte; prof. Mravec, secretar; Mihăescu, casier, redactor al buletinului.

Se alege orașul Constanța pentru congresul din 1904 și orașul Craiova pentru acela din 1905.

Se alege comisiunea pentru luarea socotelor congresului și expoziției, compusă din d-nii profesori universitari P. Poni, David Emanuel și Gr. Stelănescu.

Cu aceasta lucrările congresului s'au terminat.

Dl prof. Dr. Istrati mulțumește mai întâi guvernului țerei pentru ajutorul pe care l'a dat congresului și expoziției; dlui președinte al consiliului D. Sturdza și dlui ministru al instrucțiunii Sp. Haret, mulțumește tuturor societăților de știință și tuturor acelor cari și-au depus munca, știința și inteligența pentru acest congres. Declară apoi congresul închis.

Din străinătate

Situația evreilor din Rusia. Guvernatorii provinciilor rusești, acelea unde sunt îngrămădiți mai mulți evrei, în de un timp înceac discursuri prin sinagoge, adresate evreilor prin care-l admonestează și previne să se poarte bine și să fie credincioși și ascultători.

După cuvântarea ținută de guvernatorul din Mohilew, Jot. Generalul Trepow guvenatorul districtului Taurida din Crimeea a ținut, în sinagoga dela Kaumite, mulțimet care era grămădită înăuntru un discurs, în care între altele a zis:

»Când am fost transferat aici nu eram anti-semit, ba încă voiam bine evreilor; speram să obțin pentru ei înlesniri și favoruri.

»Însă am observat și eu că evreii sunt în totdeauna ațățători de desordine.

«Această atitudine a voastră, în loc să vă îmbunătățească situațiunea, o să v'o agraveze. Acum sunteți avertisați: trebuie să deveniți supuși, credincioși și ascultători».

Efectele cuvintărilor dela Mohilev s'au văzut în aceeași zi, la Orsha, pe când niște evrei arestați erau conduși dela închisoare la stațiunea drumului de fer spre a fi transportați, vre-o mie de coreligionari s'au adunat și au încercat cu forța de a pune în libertate pe cei arestați. Asallorii au fost respinși de escortă cu sabia.

Macedonia. Noi știri alarmante. Refugiații Macedoniei. Ordinele dela centru. Samaritanicia bandelor turcești. Un batalion turc respins de două companii bulgare. Autoritățile turcești dela centru. Noi mișcări de trupe turcești. Puntele dela frontierele Kustendil și Dubnitza amenințate.

Ultimele tegrane din Sofia, semnalează noul încercări și lupte în ținuturile Macedoniei. Deci în loc a se potoli aceste răscoale, după-cum se șovonise în timpul din urmă, din contra se pare că insurecțiunea ia un caracter din ce în ce mai accentuat.

Numerul refugiaților crește din zi în zi. Așa o telegramă anunță, că în ziua de 24 Septembrie curent, un număr de 110 persoane, bărbați, femei și copii, refugiați din Macedonia, au sosit la mănăstirea Rilo. În prezent se găsește la această mănăstire un număr de peste 2120 persoane. În aceeași zi, adică la 24 Septembrie, au sosit la Peșteră alții refugiați venind din Razlogh, în număr de 1700. Refugiații sunt într-o stare desperată și se plâng descriind groaznicele scene de masacre care i-au făcut să plece părăsindu-și avutul.

Pe hârtie, s'ar părea că Poarta e sensibilă față de aceste masacre, căci nu trece zi fără să trimețea diferite ordine binevoitoare pentru locuitorii din Macedonia, căutând să oprească actele de sălbăticie la cari se dedau trupele turcești. Departe de a fi executate, aceste ordine, ele sunt cu totul desconsiderate, ceea-ce dovedește că ele nu sunt date decât de ochii mulțimei, ca să nu pară că Poarta aprobă samavolnicile bandelor turcești, care își fac de cap. Așa, un batalion de soldați turci a trecut Vineri granita Bulgară, a respins micul pichet de soldați bulgari dela punctul strategic foarte important Deweibair, și a jefuit populația bulgară, care a fost cuprinsă de groază. Lumea zăpăcită alerga în toate părțile, neștiind încotro să apuce. Imediat însă s'asiră la fața locului, două companii bulgare, cari au respins cu multă bărbăție batalionul turcesc. Se zice că acest incident a stârnit o mare iritație în public. Cei dela centru (autoritățile turcești) se plâng că buna lor voință e paralizată de samavolnicia organelor subordonate. În timpul acesta însă, nu se îngrijesc să ia măsură ca să oprească noile mișcări ale trupelor de bașbuzaci în diferitele puncte

ale frontierei din apropiere de Kustendil și Dubnitza.

Un fibiriu șovinist.

Dăm, fără multe comentarii, următoarea dovadă despre strășnicia unui fibiriu șovinist din comitatul de model (?) al Torontalului:

Copie 557/903. Constatare oficială despre faptul, că pe casa zidită de comuna bisericească din Nereu și proprietatea ei, se află inscripția „Casa națională a bisericii gr.-ort. române din Nereu 1903”, în traducere maghiară: „a nyerői gör.-kel. román templom nemzeti háza”. — *Hotârire*. De oare-ce în Ungaria nu cunoaștem decât națiunea maghiară, ear naționalitățile nici pe baza legii despre egala îndreptățire a naționalităților, nici pe altă basă n'au dreptul d'a folosi pe proprietățile lor inscripții, cari jignesc caracterul nostru de stat independent, căci într'un stat național nu poate fi vorba decât de cetățeni de diferite naționalități și aceștia împreună alcătuiesc națiunea maghiară, oblig comuna bisericească gr.-ort. română din Nereu să delatue de pe casa ei inscripția de mai sus, cu atât mai virtos, căci în cas contrar, — după ridicarea la valoarea de drept a acestei hotăriri, — voi delatua-o pe cale oficială pe speculă comunei bisericești. — Despre ce necunoștințez comuna bisericească gr.-ort. rom din Nereu cu observarea, că în contra acestei hotăriri se poate apela — în 15 zile la vicecomitele comitatului. — S. Miclausului-mare, 2 Oct. 1903. (L. S.) *Hadsz*, pretore suprem.

Frații din Nereu să nu se supună acestui ucaz, ci să lase pe vomicosul fibiriu să-și facă de cap, până se va găsi odată ac și de cojocul lui.

Amărâri șoviniiste.

„E pe cale o mare revoluție rămânească”. — „Inarmări contra maghiarilor”. — „Concentrări de gendarmerie și miliție.”

Ai crede că ești la țarg de țară, unde saltimbanci îmbrăcați în haine pistruițe umple urechile lumii cu fel de fel de senzații.

«Revoluție între români»? Cine ar fi putut născoci așa ceva de cât șovinistul dela foaia lui *Barabás*, «*Függetlenség*»? E ciudat, tocmai aceea foafe vine să aducă la cunoștința lumii că un «măcel sângeros» se pregătește din partea Românilor în contra Maghiarilor, care mai zilele trecute apelase la Români, să dea mână cu marinimosii maghiari, cari cu iubire îi vor strânge la sin.

Ci-că Români din comitatul Hunedorii, mai ales cei din jurul *Dobrei*

și *Hiet* d'o vreme incoace sunt peste măsură de înverșunați în contra maghiarilor. Instigați de preoții lor, țineau adunări secrete în biserică (?), unde au hotărât ca într'o noapte să se rescoale și să măcelărească toți străinii din comitat, ca astfel singuri Români să rămână stăpâni! Cu litere grase și mari cât degetul, publică «*F-g*» știrea, că de când a fost ales Dr. A. *Vlad* deputat la — *Orăștie* (?), comercianții din comitat nu mai pot provide pe Români cu arme de ajuns. Atâtea puști, pravi și gloanțe au vindut în două săptămâni, câte n'au vindut în cei din urmă 10 ani! Când s'au trezit Ungurii, n'au mai găsit arme, ci au fost siliți să vină la Arad, să-și cumpere și ei arme de apărare.

Și-acum vine una și mai boacăună. «Ca măcelurile sângeroase să le poată săvârși neconturbați, Români au hotărât să strice șinele trenului dintre Orăștie și Piști și să nimicească stălpii de telefon și telegraf, ca astfel să nu poată veni ajutor pe sama Maghiarilor. Revoluția asta sângeroasă era să izbucnească în noaptea de 14 spre 15 Octombrie, dar Români n'au putut să-și ducă la împlinire planurile înfricoșătoare, căci revoluția s'a descoperit Sâmbăta trecută» — scrie din cuvânt în cuvânt «*Függetlenség*».

Și toate aceste aturări insipide le scrie pe patru coloane lungi, cu titluri și subtitluri cari de cari mai sensaționale. Ripoterii dela «*F-g*», cu toate aceste s'au dovedit de ripoteri cari nu-și pricep meseria. *Revoluția sângeroasă* dela... et, asta ni-ar plăcea s'o știm și noi, căci «*F-g*» nu ni-o spune, — s'a descoperit Sâmbăta trecută, și «*F-g*» numai astăzi o dă în vileag!

Infrângerile politice ce au suferit și vor mai suferi *Kossuthiștii*, au turburat mințile celor dela «*F-g*», căci altminteri nu credem cu puțință, ca un organ cu pretenții de serioșitate să se facă de ris, dând publicității niște insanități ca aceste.

Nu astfel se pregătește calea «apropiării»!

Convocare.

Despărțimentul învățătoresc rom. gr. or. din tractul Borosineu își va ține proxima ședință în Borosineu la 22 Octombrie, Joi 1903 n. la carea ședință se invită toți membrii despărțimentului și toți aceia cari se interesează de progresul școlii populare.

La ce ne-ar folosi miraculoasele ei însușiri, dacă ar fi să nu-i priască adăpostul nostru?

Insă, slavă domnului, și grija aceasta e pe deplin spulberată.

În România Soia crește și ajunge la deplină maturitate.

Pământul și clima țerei fiindu-i prielnică, ear producția abundentă să trecem la partea practică, la alcătuirea chimică a Soiei și la chipul cum ne-am putea folosi de calitățile ei precumpănitoare.

Compoziția chimică cantitativă a celor 2 specii de Soia, cu cari s'au făcut încercări de cultivare în țară, a fost determinată în institutul de chimie din București și a dat rezultatul următor:

	SOIA	
	galbenă	neagră
Materii azotoase	34.45	43.60
„ grase	19.17	14.96
Idrați de carbon	26.71	22.39
Cenușa	4.48	4.89
Celuloză	5.21	5.08
Apă	9.98	10.08
	100.00%	100.00%

Valorile de mai sus pun Soia mai presus de ori-ce altă substanță alimentară vegetală. O atare asociație n'o întâlnim de cât la puține substanțe hrănitoare animale și îndeosebi la lapte.

PROGRAMA:

1. Dimineața la 8 ore asistarea la chemarea Duceului S.
2. Prelegere cu el. I—II în școală în Vas. Augustin.
3. Govint de deschidere.
4. Raportul presiului și constatarea membrilor prezenți.
5. Reflecțiuni asupra prelegerii înaintate.
6. Deliberare asupra actelor sosite dela comitetul central.
7. Disertația „Curentul socialist în raport cu educațiunea și instrucțiunea de P. Dirlea.
8. Presentarea operatelor prezentate și cetirea lor.
9. Raportul și predarea cassei și bibliotecii.
10. Propuneri și interpelări.
11. Fixarea proximei ședințe.
12. Încheiere.

Borosineu, la 10 Oct. n. 1903.
Pavel Dirlea, președinte. Vasilie Augustin, notar.

NOUĂȚI.

ARAD, 14 Octombrie n. 1903.

Calătoria parechit regale a Italiei. După cum vestește o depeșă Regele și Regina Italiei însoțiți de ministrul de externe, eri după-amez la 2 ore 55 minute au plecat din Pisa la Paris. În gara din Pisa s'a adunat multă lume, acclamând cu înalta voce pe Sa. verani.

— **Explosia vasului „Vaskapu”.** «P. Correspondenz» afla din Sofia că din ancheta consulatului general al Austro-Ungariei asupra cauzelor exploziunii de dinamită pe bordul vasului «Vaskapu» rezultă, că acea exploziune trebuie atribuită întâmplării. Dinamita nu era destinată pentru Constantinopol, ci pentru bandele bulgare. Prin urmare nu poate fi vorba de un vas străin.

— **Tempești.** Din New-York vine știrea că acolo au căzut ploii îngrozitoare. Toate liniile sunt distruse și nu mai pleacă nici un tren.

De asemenea și în Anglia sunt tempeste teribile și cad continuu ploii torențiale. Liniile de C. F. sunt întrerupte în Nord.

Pe coastele Virginiei a fost o tempeste grozavă. S'au inecat mai multe vase.

— **Recruți voluntari.** Din țara *Becș* s'au recrutat din cet amunții de bună voință până în ziua de 9 Octombrie 77 de feciori. Fiind aceștia voluntari, li-s'a dat alegerea liberă, la care regiment vor să servească. Mai toți s'au cerut la reg. 51 din Viena așa ca la regimentul de casa din Brașov n'au rămas decât 4 recruți. (G. T.).

Expoziția științifică.

La București s'a deschis cu solemnitatea cuvenită, expoziția științifică de pe splaiul Magheru.

Reușita acestei expoziții întrece toate așteptările, mai ales ținând seamă de scurtul timp, în care a fost organizată. Grație stăruinței neobosite a d-lui prof. Dr. Istrati și a câtor-va alți membri ai Asociației pentru înaintarea și răspândirea științelor, care merita toate laudele, s'a făcut ceea-ce nici prevederile cele mai optimiste nu bănuiau.

Expoziția științifică trebuie vizitată câte-va zile de-a rîndul, pentru ca să-și facă cine-va o idee justă de toate obiectele vrednice de luat în considerație.

Vom avea prilejul să ne ocupăm, pe rînd, de cele expuse. Azi vrem să relevăm însă pavilionul Soei, care a fost ieri obiectul atenției generale. D. Dim. Sturdza, prim-ministru, a arătat un viu interes pentru chestia soiei invitând pe dl Dr. A. Urbeanu să-l viziteze acasă, spre a-i expune această chestie.

Intr'un cochet pavilion japonez sunt așezate cele două specii — galbenă și neagră — de Soia, pe care dl Dr. A. Urbeanu le-a introdus în țară, distribuind în mod gratuit semințele la mii de persoane. Cu acest prilej d-sa expune și diverse produse de ale Soei: lapte dulce, iaurt, cafea neagră, cafea cu lapte de soia, brânză de soia.

Socotim interesant să rezumăm pasagiile caracteristice, din comunicarea ce o face dl Dr. A. Urbeanu congresului.

E fapt cunoscut, — zice d-sa — că Chinezii nu întrebunțează laptele animal, care e înlocuit cu laptele de soia, atât pentru îndestularea copiilor cât și a adulților.

Asta-i prima considerație în favoarea propunerii sale: Sute de milioane de oameni se nutresc de veacuri cu laptele acesta și prosperează.

Un alt popor, Japonezii, își fac din soia un fel de brânză care de secole e vecinic la masa săracului.

În sfârșit, uleiul de soia e socotit în China printre cele dintâi grăsimi comestibile, ear mulțumită iertinătății și gustului său se întrebunțează în câtămi uriașe.

Eată dar o substanță alimentară care sub chip de lapte, brânză și ulei, se amestecă de veacuri în hrana de toate zilele a sute de milioane de înși.

O încercare mai îndelungată și mai vorbitoare ca așa nici că se poate visa.

Și doar, la Chinezii și Japonezii, cerințele fiziologice și procesul de nutriție nu vor fi altele de cât cele proprii neamului omenesc.

Prin urmare, în condiții generale, nimic de seamă nu se poate opune la întrebunțarea soiei.

Ear dacă-i vorba de condiții speciale, cată să știm dintruntăi dacă Soia poate să se înpace cu aerul și pământul țării românești.

În ce chip am putea întrebunța aceste proprietăți minunate ale Soiei?

Răspunsul e foarte simplu: În chipul cum servesc de veacuri populații chineze și celei japoneze, adică în lapte și ca brânză.

Intru cât privește laptele de Soia, dl Dr. Urbeanu nu stă o clipă la îndoială și socoti merit pentru a fi introdus în hrana copiilor sârmani.

Și eată de ce:

Să vorbim de preț. Dacă ridicăm chilogramul de soia la 50 de bani, maximum cât poate să coste țara, un litru de lapte, — un litru de lapte de vacă, conținând materii azotoase și cele grăsoare în cătimea și măsura laptelui de vacă, e în costă cel mult 5 bani (centime), de oare ce dintr'un kgr. de soia obținem 10 litru de lapte.

În privința preparării nimic mai ușor se pune soia pentru un ceas două în puțină apă; după ce se moaie se strivesc sau se macină bine bobul în puilișă s. morișcă și mai rămâne apoi să se adăde apă la 10 părți la o parte de soia, după ce se strecoară totul printr'o cârpă deasă se pune la fier. O dată fierț se adăde după voie zahar, și laptele-i gata.

Aplicația laptelui de soia e între santă. Laptele acesta avînd o calitate analoagă laptelui de vacă, va putea fi întrebunțat în locul celui alalt, ori de câte-va lipsi dintr'o pricină sau alta.

— „Freisinnige Zeitung”. Luna trecută a început să apară în Viena un ziar intitulat „Freisinnige Zeitung” (Gazeta liberală), al cărui program este: a lupta pentru consolidarea politică și regenerarea economică a Austriei pe baza egalității drepturilor naționale, profesionale și sociale a tuturor locuitorilor. După cum s'au putut convinge cititorii noștri, noua foaie observă față de noi românii o tinută simpatice și aproape în fiecare număr reproduce din „Trib. Poporului” articoli politici, contribuind astfel la luminarea chestiei române și străinătate. Abonamentul acestui ziar este în 12 cor. pe an. Administrația ziarului este în Viena, IX Porzellangasse 50. Numeri de probă se trimit gratis.

— Concert împreună cu joc, se va aranja Sâmbătă, la 17 Oct. n. 1903 în Sibiu la „Unicum” cu binevoitorul concurs al donatoarelor Olivia Bardosy și Anița Onișiu. Corurile se dirigează de dl Candid Popa, învățător la școala de aplicație de pe lângă seminarul „Andreian”. O parte a evenimentului venit curat este destinat fondului pentru „Masa învățăcelilor meseriașilor români”. Prețul de intrare: 1 cor. de persoană. Suprasolviri benevole se primesc cu mulțămă și se vor cuita pe cale ziaristică.

— Regicidul din Belgrad. Se depeșează din Belgrad, că Scupcina va începe azi desbaterea adresei și cu ocazia aceasta mai mulți deputați vor aduce în discuție drama regală din noaptea de 11 Iunie și conjurația ofițerilor din Nis. Sentința adusă în afacerea conjurației din Nis, încă n'a fost comunicată ofițerilor cari au luat parte la conjurație. *Narodni List* scrie că sentința n'a fost adusă unanim.

— Nou advocat. Camera de advocați din Sibiu a înscris în registrul său pe dl avocat Dr George Drimba cu domiciliul în Cohalm.

— Soldați demonstrați osândiți. Husari din Szomaathely cari au demonstrat în contra reținerii lor în serviciu peste obisnuit 3 ani, eri au fost osândiți de către un tribunal militar. Pe un sergent și trei caporalii s'au condamnat la câte 2—2 ani temniță și degradare, pe ceilalți la câte 6—6 luni temniță.

— Impresii din Sofia. Despre Sofia s'a vorbit în timpul din urmă foarte mult și foarte puțin își vor fi făcut o idee adevărată despre capitala Bulgariei. Fiecare călător rămâne surprins sosind la Sofia, căci nu găsește orașul, după idealul oriental, cu care plecase de acasă. Bulgarii s'au deplasat repede cu multe lucruri bune și tie zis spre lauda lor, ei se apleacă a introduce în țară tot ce occidental are bun și practic.

Orașul așa cum îl vedem astăzi nu e de cât din 1880. Mai înainte era un oraș mic turecesc, cu străzi încercate și murdare, cu clădiri mici în mijlocul curții, așa că de uluci nu se putea vedea decât acoperișul

Azi în deosebire la țară, în lipsa laptelui de vacă, se dă copilului mâncări grele nepotrivite cu etatea și cu puterea digestivă a organelor sale. Ba ceva mai mult: în timpul postului, oricât de hrană de origine animală e înlăturată în masa copilului, chiar și atunci când copilul ar fi slab sau bolnav.

În toate aceste cazuri laptele de Soia ar acoperi cu succes lipsa și ar ține locul laptelui de vacă în timpul postului, astfel că țeranul nu va sta pe gânduri dacă să-l dea sau nu copilului. Doar va avea lapte de post.

Prețul extrem de redus al laptelui de Soia (ce-l mult până la 5 bani litru) va face ca să fie la locul lui și în gospodăria celui mai sărac dintre țărani. Și fiind atât de eficient și atât de hrănitor, își va permite și bietul țeran luxul unui pahar cu lapte sau a unei farfurii cu iaurt de soia, incomparabil mai substanțiale, mai gustoase, mai igienice de cât multe dintre mâncările sale de post.

Laptele de Soia mai are partea bună, că i se poate da, după trebuință, o țârie îndoită, întreită și m. d. prin faptul că se adaogă apă mai puțină, pe jumătate s'au a treia parte din cât am spus.

Prin amestecarea laptelui de vacă cu lapte de Soie, în proporții diferite, se obține un lapte foarte eficient.

casei. Astfel de esemplare turcești se găsesc și astăzi în Sofia, însă lumea se silește a înlocui aceste triste rămășițe cu clădiri frumoase de piatră cu 2—3 etaje, clădiri lucrute în stil modern, spre exemplu palatul princiar, sobrania, casa deputaților, posta cea nouă, imprimeria etc.

Însă ceea ce atrage atențiunea sunt străzile drepte și planul foarte frumos al orașului; aceasta a fost posibil numai fiindcă la construirea planului s'au făcut o mulțime de demolări de case vechi, iar cele mai bune și rău așezate, au rămas pentru-ca în cas de o reparațiune mai mare să intre în șir cu celelate edificate. Fiind orașul canalizat străzile sunt curate. Tot orașul e luminat noaptea cu electricitate, prezentând un aspect frumos. De 2 ani s'au făcut și 5 linii de tramvai electric, cari străbat orașul dela o margine la cealaltă. Circulația de persoane este destul de mare, de oarece cursa cu tramvaiul este ieftină. Străzile sunt toată ziua pline de lume, căci oamenii sunt obișnuiți să umble prin mijlocul străzilor, prin cea ce să seuză într-o căt-va lipsă de trotuar. — Orașul e frumos și dacă caracterul Bulgarilor ar fi mai deschis ar face o impresie occidentală. *ra.*

— Foc. Din jucăriile cu chibrituri a unei țetei s'a iscat un foc mare în 7 Oct. a. c. în comuna Seplac care a prefăcut în cenușă 10 case cu edificii economice și cu nutreț cu tot. Focul s'a început la 4 1/2 ore d. a. și a durat până începea ziua următoare ținând în groază și spaimă pe toți locuitorii. Focul a luat dimensiuni așa mari, în urma vântului seclatic, ce a suflat în acea zi după amiază. Intre edificiile arse și prefăcute în cenușă se află și școala gr.-cat. din loc.

— O actriță română asasinată. Din Paris se scrie, că actrița română *Elița Popescu*, care mai azi primăvară raportase la conservatorul din București premiul întâi și plecase la Paris spre a-și completa studiile, a fost asasinată prin un glonț de revolver. Acigașul e un șvțierian cu numele *M. Groenling*, care o urmăria pe actrița română cu ofertele sale de dragoste. Artista n'a voit să știe de dragostea lui și asta l-a cauzat moartea. *Groenling* a fost numai decât deținut.

— Din Blaj. Zilele acestea s'a început anul școlar și la facultatea teologică, așa că putem da numărul total al elevilor, cari frecventează institutele de învățământ din acest oraș. La teologie sunt înscriși 60 ascultători, la gimnasiu 554, la preparandie 114, la școala de aplicație 35 și la școala de fete 80. Numărul total e de 843. Afară de aceștia la școala poporală de stat din loc, dintre 282 elevi, 140 sunt români. La cursul teologic bienal sunt 13.

Cea mai nestrucioasă cremă pentru înfrumusețarea tenului e crema de flori de liliac, un borcan costă 1 cor.

Pudră de flori de liliac 1 cutie 1 cor. Săpun de flori de liliac bucată 70 fil. Pasta Iuno 2 cor.

Pudra Iuno 2 cor. — Mijloc sigur contra durerilor de stomac, a sgârciturilor și a catarurilor de stomac, contra boalelor învechite de stomac și contra lipsei poftei de mâncare, pe urmă un mijloc sigur purgativ fără dureri: e ceaiul întăritor de stomac al farmacistului *Kossuth*. O cutie de probă 1 cor. 20 fil. o cutie de probă 2 cor.

— Contra guturului, tusei, răgușelei, flegmei și a afecțiunilor laringilor are un efect miraculos pastilele de pept Senega. Se pot găsi în farmacia „Verg-Maria” alui *Kossuth*, în Arad, Piața Boross-Beni 150 (casa Deng).

Felurimii.

Dantele scumpe. Dantelele au câte odată preț grozav de mare: papa d. e. are dantele în valoare de 4 milioane de lire, regina Anglierei dantele cu preț de cam de vre-o. 1.875.000 franci, prințesa Galles 1250.000 fr., familia americană Ostor 1.500.000 fr. iar *Vanderbill* în valoare de 2.500.000 franci.

Prânzul... 5 parole. — La Londra, într-o stradă întincoasă din cartierul East End, se află cel mai eficient restaurant din toată lumea.

În toate zilele, de la orele 12 până la 2, o mie de oameni săraci, muncitori și

funcționari fără ocupație, măturoși, străngători de mucuri de țigări, etc. defilează în acest birou modest, slab luminat — căci e în subsol — de un singur bec de gaz, și unde conviții se așează pe bănci, în jurul unei uriașe mese rotunde, în mijlocul căreia se ridică o prăjitură formidabilă.

Prăjitură aceasta e singurul fel de mâncare. Ea e făcută din legume, din ficat de vacă și dintr'un fel de sos.

În-care om are în fața lui o farfurie, o lingură și un pahar plin cu apă. În schimbul modestei sume de 5 parole, el are dreptul să ia o porție respectabilă din prăjitură și să bea apă filtrată din pahar.

După masa el trebuie să-și spele singur farfuria, lingura și paharul.

PARTEA LITERARĂ.

Traian Mihail executat.

(Continuare.)

Pe lângă nepricepere se observă însă la marele critic münchenez și o doză de răutate, care provine din faptul că Iosif a avut eutezanța odată, când *Mihail* îl asoma cu celirea versurilor sale lipsite de orice licărire poetică, să-și spună în față că-l pliclisește. De acelaș păcat m'am făcut și eu vinovat, nu odată ci de sute de ori, și de aici rezultă furia „tinărului cu năcazuri personale”, cum îi numește dl Iorga.

Nu pentru ca să-l apăr pe Iosif, care n'are nevoie de apărare, ci pentru-ca să arăt de rău la-a priceput, Elpîn *Traian* II, vreau să arăt într-o cât poate fi vorba de un curent în literatura română în fruntea căruia stă talentatul poet ardelean.

I.

Intunecată-i steaua țării noastre...
Înstrăinați trăim în zile grele,
Și viitorul — plin de semne rele,
Vestește lacrimi numai, și dezastre...

Spre voi se năreaptă glasul rugii mele,
Frați cântareți! Sus inimile noastre,
Poeți pierduți prin nori și n'zări albastre
Ce nu visăți decât la flori și stele...

Nu osteniți, ca n' asfințit de sană,
(ci — trei) la mândrul sunet de fană,
Veniți cu suflet și cu voie bună

Spre soarele ce-i gata să răsară
Să înălțăm iar flamura străbună
A dragostei de Lege și de Țară!

II.

Cântați umbriți de-a flămurei aripă
Sub care uriași bătrâni luptară!
Au n'auziți pe n'ntinsele hotărâ
Ce jalnic passeri mari de pradă țipă?

Și nu vedeți ce noui să n'altară?...
Grea vijelie n' fle-care clipă
Ne spulberă comorile n' risipă
Chiar sfința noastră doina stă să piară!

Copil răsleț al mândrei noastre nații!
De mai trăește n' voi simțire vie,
Veniți atunci și vă cunoașteți frații!

Săițiți în inimă vechia bărbăție,
Avintări mari, eterne aspirații...
Și numele pe vezi sfințiți vă fie

III.

Eu nu-s decât un singur glas din satul
Pierdut în noapte... Numai o flintă
Din mîile ce-asteaptă n' suferință
Dar va veni odată mult visatul!

Veni-va, — și cântări de biruință
Vor islueni de-alungul și de-olatul,
Din munt și văi gonind pe Neacrutul
Ce vrea să stingă n' voi ori-ce oredință!

Eu nu-s decât un sol, — eu sunt drumetul
Grăbit, — și noaptea înafol mă cere, ...
Sunt flacăra pe care-o poartă vîntul,

Datrebuie să vină cântărețul!
El va slăvi măreția înviere!
Veniți cu toții să vestim cuvîntul!

În aceste trei sonete străbătute de focul sfînt al adevăratei poezii, Iosif își precizează rolul ce-l ocupă în literatura noastră. El luptă împotriva curentelor venetice a pleiadei de cosmopoliți „osteniți ca n' asfințit de sară”, ce caută în deșert să schimbe în sânge românesc hrana exotica adusă din străini, el luptă pentru Resurecțiunea poeziei noastre naționale, singura care are drept de existență. Fără să introducă un curent nou, el cerează dimpotrivă să continue direcția erau Români buni, nu burghezi decadenți și cosmopoliți.

Când, peste mulți ani, se va scrie istoria literaturii românești, se va arăta cum după începuturile remarcabile ale poeziei noastre mai vechi, au apărut cei doi mari lucrători Eminescu și Coșbuc, cari au stăpînit cu lumina lor puternică, ce s'întregea reciproc, literatura noastră. Apariția lor, au fost nefastă pentru talentele mici, căci marii

maestrii, orbindu-le cu strălucirea lor, a omorât ori-ce individualitate ce era poale în gemenie în sufletul lor, i-a subjugat, i-a schimbat în simplii imitatori fără valoare. Numele lor nu va rămâne și binele ce au adus ei literaturii să va perde pentru generațiile viitoare. Numai puținii contemporani ai acestor uriași, poeți adevărați ei înșiși, au putut să-și păstreze individualitatea lor alături cu a maestrilor, sunt rare nume ca ale d-lui Vlăduță în România liberă, deși care am avea acelaș volum de versuri și dacă nu scria Eminescu, și a dsoarei Căntan în Ardeal, care ar fi scris probabil același poezii și dacă nu s'ar fi născut Coșbuc. Și după acestora va fi numit imediat Iosif de literații viitorului. El a știut, ca Ardelean trecut în România liberă, să recunoască deopotrivă rostul lui Eminescu și a lui Coșbuc în literatura română, și unind drumurile bătute de dînși să-și croiască un drum nou, care isvorește din acestea. Iosif e, pe cât pot observa eu cu ochii unui contemporan influențat în mod fatal de împrejurimea sa, cei dintii care a trecut pe Eminescu și pe Coșbuc istoriei, din care soarhe apoi putere, precum au sorbit aceștia din predecesorii lor dela Costin și Neculce până la Alexandrii, pentru-ca, continuind tradițiunea, să se valideze ca o personalitate, ca o etapă nouă în istoria literaturii noastre.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

Povestiri și Schițe

de

S. Secula.

Prețul 1 coroană + 6 fil. porto.

De vînzare la administrația foil noastre.

POSTA REDACȚIUNEL.

Autorului (*Logos*). Ai vrea să știi ce-i eu „cravata cea dintâi”? Bine, merci. A mers unde va merge și a „doua” și a „treia” dacă vor fi de calitatele celei dintâi... Mai prozaic: acea „ceva trimis sub titlul „cravata cea dintâi”, cum îi zic d-ta, nu se poate publica.

Poet. Merci de poezie. 6 strofe dedicate „Et” și trimise nouă. Am avea o propunere: Dedică-mi-le nouă și trimite-le „Et.” S'auzim de bine.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici-Barclanu.

INSERTIUNI și RECLAME.

Dr. Sterie N. Ciurcu

IX. Pelikangasse Nr. 10. — Viena.

Consultațiunile cu celebritățile medicale și cu specialiștii de la facultatea de medici, Viena.

Preluare și deschidere de restaurant.

Am onorul a aduce la cunoștința M. O. Public din loc și provincă, că binecunoscutul

Hotel

la

„Regele maghiar”

(Magyar Király)

strada Boezko (casa Meistrovits) cu începutul lui Octombrie

Am preluat și deschis.

Mă voi nizuși mai ales să servesc M. O. Public cu vinuri bune și curate și mâncări alese din bucătărie ungurească.

Localitățile mele aranjate de nou, corespund tuturor ceranțioase moderne. Prețurile odăilor sunt avantajoase. — Hotelul meu e vis-a-vis de gara centrală.

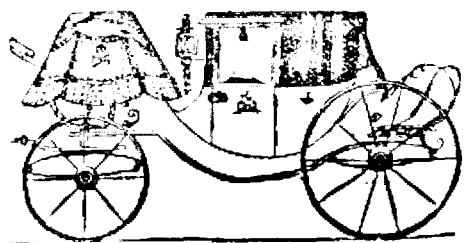
Bazat pe activitatea mea de mulți ani, asigur stimații mei oaspeți că se vor bucura de un serviciu prompt și-i rog să mă ceteze cât mai des.

Cu deosebită stimă

8 5-5

PORCZÁN LAJOS,
hotelier.

Lucru de gust, prețuri moderate.
Trăsuri gata la dispoziție.

Comande din provincă se
efectuează prompt și grabnic.

Tary Béla

— fabrică de trăsuri —
— is atelier de lustruire. —

Arad, Boros Béni-tér nr. 10.

Primește fabricarea de trăsuri, calese și căruțe corespunzătoare tuturor recerințelor moderne, pe lângă execuție de gust. Primește d'asemenea tot felul de reparaturi, și toate lucrările ce se țin de lustruire, pe lângă prețuri moderate. — Se recomandă mai ales atenției și păturii președintelor domni proprietari de pământ.

990 18-25

Cele mai noi stoffe de haine p. dame,
Mătase pentru haine și bluze,
Specialități în bluze gata

se pot căpăta la

SINGER SÁNDOR

prăvălie de mode și trusouri.

— ARAD, Andrassy-tér 20. —

Pânzetură, șifoane și fețe de masă,

Trusouri de mireasă,

începând cu cele mai simple până la cele mai elegante, în mare asortiment, se pot căpăta la

SINGER SÁNDOR

prăvălie de mode și trusouri.

— ARAD, Andrassy-tér 20. —

Ciorapi p. dame, bărbați și copii (tricotați în pușcărie).

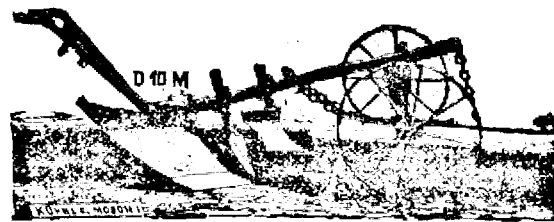
Lingerie pentru bărbați, Cravate, Covoare, perdele

și șarșafuri după cea din urmă modă se pot căpăta la

Singer Sándor

prăvălie de mode și trusouri.

— ARAD, Andrassy-tér 20. —

Mașini și unelte economice

așa

mașini de sămănat, mașini p. curățitul de
neghină, ciururi, mașini de stors

și a. în calitate bună

și pe lângă prețuri avantajoase se pot căpăta la

KOVÁCS SOMA

comerciant de mașini

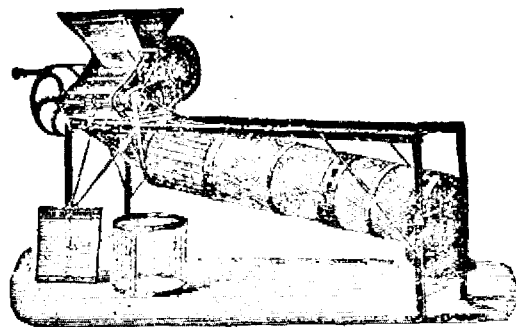
ARAD, palatul Neumann.

Escluzivul depozitar

al fabricantului de mașini din Moson

KÜHNE E.

1065 8-10

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

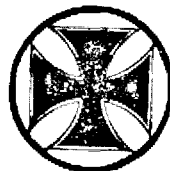
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amuleți, țiuțuri de ureche, bătăie de inimă, sgărçiri de inimă, astma, suzul greu, sgărçiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, rădăla la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, udului în pat, influența, insomnia, epilepsia, circula

ție neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insusirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenească binefacătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele aflițoare, eără pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădărnica, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta”, care atât în Germania, cât în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și ieftinătatea estreaordinară a crucii mele electro-magnetice o recomandă cu înținare.

624 -177

Prețul aparatului mare e Cor. 6.
folosibil la morburți învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil nu numai la copil și la femeie ce constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și espedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.